

■ DUAS DUMONDAS ORD IL CUSSEGL NAZIUNAL

Ladernitschs e pirlas da jod

(anr/vi) Passa sessanta dumondas tschentan ils cussegliers nazionals mintgamai durant l'ura da dumondas. Martin Candinas (pcd/GR) è s'infurmà ier davart controllas al cunfin, damai ch'i ha dà en il Puschlav ina notg d'enguladitschs. La regenza na vegn mintgamai betg a riva da responder a bucca tuttas dumondas. Er ier ha il temp bastà mo per la mesadad da las dumondas. Il rest vegn respundì a scrit – era quella davart la situaziun en il Puschlav.

Puschlav:

Puspè controllas al cunfin?

Avant duas emnas haja quai dà in'unda d'enguladitschs en il Puschlav, fa Candinas attent il cussegl federal. Ina tala seria d'enguladitschs n'haja la vallada anc mai fatg atras. I regia ina gronda malsegirtad. Sumegliantias experien-

tschas fetschia era la Valtellina. «La surveglianza odierna al cunfin è nuncuntentaivla», scriva Candinas en sia dumonda. Perquai vul el savair tge ch'il cussegl federal interprendia en questa situaziun. «Na fissi betg inditgà da puspè prender a maun controllas sistematicas per 24 uras al di?»

Il podestà da Poschiavo *Alessandro Della Vedova* haja infurmà el, di Candinas a l'anr. Ils enguladitschs hajan gi lieu entaifer ina notg. En in lieu sajan vegnids engulads ventg laptops e demoli portas. Dus tancadis sajan medemamain pertutgads e plinavant in plazzal nua ch'igl è vegni davent material. La resposta en scrit dal cussegl federal n'è anc betg stada publicgada ier a la fin da redaziun. Damaun vegn quest tema probabel era tractà en il cussegl grond a Curia.

**Pirlas da jod
er en Svizra orientala**

In'otra tematica ier durant l'ura da dumondas: pirlas da jod en cas d'incaps tar ovras atomaras. En l'avegnir duain las pirlas vegnir distribuidas en pli gronds intschess. Ils chantuns stoppian uss era sa participar als custs per magasinar e distribuir questas pirlas, ha crititgà cusseglier naziunal *Thomas Böhni* (pvl/TG). I saja curius sche ils custs per il dispositiv da segirezza na vegnian betg finanziads da las ovras atomaras, malgrà ch'ils possessurs da las ovras empermettian gea adina che tut ils custs sajan gia curclads e ch'i saja avunda daners avantmaun. «Pertge na vegnan betg tuts custs – tenor il princip dal chaschunader – adossads a las ovras atomaras?»

Las ovras atomaras portian ils custs entaifer ina zona da 20 kilometers enturn ils implants, ha respundì cusseglier federal *Alain Berset*. Ordaifer questa zona partian las ovras atomaras e la confederaziun mintgamai ils custs. A partir dal 2014 midia dentant il concept davart la distribuziun da jod. Sin fundament da las experientschas a Fukushima saja quai inditgà da prender pirlas da jod en cas d'in incap en in territori da 50 kilometers enturn l'ovra.

Ordaifer questa zona na sajan las pirlas betg inditgadas. Las reservas da pirlas da jod ch'ils chantuns hajan magasinà restian tuttina mantegnidas fin che las pirlas scadian il 2020.

Tenor Candinas è la surveglianza odierna al cunfin nuncuntentaivla.

KEYSTONE

